

ROČENKA ČESKÉHO HOROLEZECKÉHO SVAZU 2017

HOROLEZEC

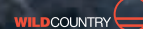
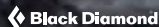
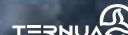
ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ/CZECH MOUNTAINEERING ASSOCIATION

Edita Vopatová - Rock Point Team
Inti Watana 8b Kalymnos
foto O. Beneš

 Rock Point
OUTDOOR EXPERT

VYBAVTE SE NA SKÁLY I STĚNU U OUTDOOR EXPERTA

Partner lezecké mládežnické reprezentace ČR

www.rockpoint.cz

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

Ročenka je pro předsedu příležitostí, aby se rozhlédl po uzavřeném roce, poděkoval všem, kterým se něco významného podařilo, a zpytoval svědomí, co měl dělat lépe, aby se toho příště podařilo víc.

Nejviditelnější zářezy patří letos Adamovi za posunutí světové laťky ve skalním lezení na 9c a Márovi s Háčkem, kteří ukončili skoro dvacetileté čekání na český prvovýstup na osmitisícovku. Udělali to v nejhodnotnějším, alpském stylu. Úspěšně se zavřel cyklus výchovy mladých alpinistů – Terka Svobodová s Petrou Růžičkovou a Matěj Svojtka s Jáchymem Srbem přivezli z jordánské pouště pěkné zářezy, o kterých si v ročence můžete přečíst. Vedle gratulace úspěšným sokolíkům bych chtěl poděkovat lidem z alpinistické komise, kteří výchově mladých alpinistů věnovali svůj čas i úsilí.

Za velký posun a prakticky nedocenitelnou spoustu práce musím poděkovat všem, kdo pracují pro závodní lezení. Rozběhli Vrcholové sportovní centrum mládeže, vedené čtyřmi zkušenými trenéry, organizačně zabezpečili přes 50 domácích i zahraničních závodů a vyškolili 24 nových trenérů. Povedlo se rozšířit profesionální podporu Olymp centra sportu MV na celkem 6 našich reprezentantů. Za sebe i vedení ČHS cítím dluh v organizační podpoře závodního lezení – máme na ni více financí, ale hodně potřebných změn musíme ještě odpracovat. Každý, kdo leze na českých skalách by měl mít představu, kolik práce dá jejich údržba, výměna jistění a vyjednávání výjimek, kterých bylo vloni v běhu necelých dvacet. Děkuji správcům skal a OVK, jmenovitě těm neaktivnějším, OVK Labské pískovce, OVK Jizerské a Lužické hory, Středočeská OVK, Dubské skály, Broumovsko, Hruboskalsko a řadě dalších.

Velký dík patří lektorům metodické a lékařské komise, kteří vyškolili 26 nových instruktorů a doškolili 50 stávajících. K tomu uspořádali šest metodických akcí pro více než 200 zájemců z řad členů i veřejnosti. Bohužel zatím máme jen 3 garantované horoškolky. Bylo by potřeba, aby jejich počet narostl a byly dostupné ve všech regionech ČR.

Třetím rokem úspěšně běžel projekt mládežnických lezeckých klubů, kterých už máme 40, a starají se o 4 tisíce dětí. Chtěl bych poděkovat všem jejich instruktorům, trenérům a dalším, kteří obětavě pečují o horolezecký potěr, ať už v tradičním nebo sportovním pojetí. V našich mládežnických klubech je potřeba dál zvyšovat kvalitu péče o děti, aby část z nich převzala lezení nebo horolezectví jako součást svého životního stylu. Tyto aktivity musíme více podporovat.

Vloni si čtvrtina členů ČHS pořídila pojištění UNIQA, Trio se slevou na alpských chatách využila tisícovka členů. Díky všem předsedům, kteří pojištění a Trio administrují ve svých oddílech. Zároveň bych se chtěl omluvit za provozní problémy v objednávkovém systému. Na rok 2019 poběží nová verze, která bude uživatelsky přívětivější a umožní přehledný přístup i předsedům oddílů.

Co se v minulém roce nedařilo? Pro samé jiné starosti jsme nevěnovali dost času komunikaci s oddíly i se členy. Této oblasti se musíme věnovat častěji. ČHS má výborné kontakty s ostatními organizacemi na mezinárodním poli. Měli bychom z mezinárodních kontaktů vydolovat víc přínosů pro ty členy ČHS, jejichž horolezecké aktivity sahají za hranice ČR. Držme si navzájem palce a hore zdar!

Honza Bloudek

Úvod	3
Události roku 2017	4 – 15
- Velehory a hory	4 – 7
- Big Wall	8
- Skály	9 – 10
- Bouldering	11
- Ledy a cepíny	12
- Skialpinismus	13
- Soutěžní lezení	14 – 15

Nejen o Tichu s Adamem Ondrou 16-19

Satisfaction na Gasherbrum I	20-23
-------------------------------------	--------------

Šest dekad v Himálaji a Karakoramu 24-27

Rok v ČHS	28-29
------------------	--------------

Řízení skal	30-33
--------------------	--------------

Sokolíci z prvního vrhu	34-39
--------------------------------	--------------

HoroLezec, ročenka ČHS 2017

neperiodická tiskovina, neprodejné

Editor: Petr Resch

Grafická a jazyková úprava: CDS, Praha 8

Tisk: Tiskárna Dvořák, Dobříš

Na obálce: Adam Ondra, Silence, foto Vojtěch Vrzba, a Marek Holeček, Gasherbrum, foto Zdeněk Háek, zadní strana obálky Specttacolare, foto Václav Šatava
Obsah příspěvků je platný k 31. 12. 2017.

- ▲ *JZ stěna Gasherbrumu I, foto Marek Holeček*
- ▼ *Orlí hnízdo, nouzový bivak v 7100 metrech je chráněný před lavinami, rok 2016*

Velehory a hory

▼ ▲ Mára Holeček ve štítové stěně Gasherbrumu, foto Zdeněk Háek

Pokus Máry Holečka a Jána Smoleně o průstup JZ stěnou **Kyazo Ri** (6186 m n. m.) v Nepálu ukončila Smolova výšková nemoc po 800 m lezení. Zato další pokus o prvovýstup JZ stěnou **Gasherbrum I** (8068 m n. m.) skončil pro **Marka Holečka** a jeho spolulezce **Zdeňka Háka** úspěchem. Za osm dní na přelomu července a srpna (25. 7.–1. 8. 2017) se jim podařilo vystoupat jihozápadní stěnou této pákistánské osmitisícovky a vrátit se v pořádku zpět. Cestu nazvali **Satisfaction!**, a to na památku Zdeňka Hrubého, který zde při pokusu o prvovýstup v roce 2013 zahynul. Obtížnost cesty dlouhé 3000 m s maximálním sklonem 70° stanovili na ED+ (M7,WI5+). Výstup uskutečněný alpským stylem byl oceněn jako Výstup roku s hvězdičkou. Pro Máru Holečka je tento prvovýstup završením několikiletého úsilí, které započalo v roce 2009, kdy se o vytvoření nové cesty na Gasherbrum I pokusil poprvé právě se Zdeňkem Hrubým.

Velehory a hory

Na úbočí Gyaji Khang, foto Pavel Matoušek

Michal Vyroubal, Tomáš Kruml, Jaromír Sedlářík, Pavel Wronka, Vlastimil Mašek, Pavel Matoušek a Olga Nováková uskutečnili prvovýstup SZ stěnou **Gyaji Khang** (7074 m n. m.) v Nepálu a 7. 10. stanuli na vrcholu spolu s Vítem Auermüllerem a Antonínem Bělíkem, kteří šli západním hřebenem. Jednalo se o první český výstup, **Olga Nováková** byla první ženou na vrcholu této sedmitisícovky. **Pavel Kořínek** pak ve stejný den vystoupil na vrchol **Minya Konky** (7556 m n.m, též Miňa Gangkar, Mount Gongga) ve východním Tibetu, a to jako první Čech. Jeho spolulezec Leoš Husták se zhruba ve 7300 m n. m. otočil k sestupu.

Radek Jaroš pokračuje v získávání „Koruny světa“ (Seven Summits), tedy zdolání nejvyšších vrcholů všech kontinentů. V roce 2017 si připsal výstupy na nejvyšší vrchol Austrálie **Mount Kosciuszko** (2228 m n.m.) a Antarktidy – **Mount Vinson** (4892 m n.m.).

Velehory a hory

▲ *Specttacolare Lumír ve 4. délce 7b*

◀ *Lumír ve 4. délce 7c+, foto V. Šatava*

Léto patřilo chamonixké žule i východoalpiskému vápnu. Nejprve v červenci přelezla dvojice **Honza Zbranek** a **Jáchym Srb** za 3 dny (včetně sestupu) **Divine Providence, 7b**, na nádherný pilíř Grand Pillier d'Angle stylem OS, v září duo **Vašek Šatava** a **Lumír Fajkoš** vytvořili prvovýstup **Specttacolare** na **Petit Capucin** (8 délek, 7c+, čestné uznání). Výčet českých letních úspěchů završil taktéž v září **Ondřej Dóubal**, který zopakoval legendární cestu **Silbergeier** v Rätikonu (8b+, 300 metrů). Za všechny výkony byla udělena čestná uznání v anketě Výstupy roku 2017.

Velehory a hory

▲ *Mladí alpinisté ve Voie Petit* ►

▼ *Jan Zbranek, foto Standa Mitáč*

V březnu vyrazili juniorští alpinisté pod vedením Honzy Zbranka do Wadi Rum – **Tereza Svobodová** a **Petra Růžičková** přelezly pětisetmetrovou cestu **Rock Empire 8a** od O. Beneše a T. Sobotky; jde patrně o nejtěžší jordánský bigwall vylezený ženami, oceněný Výstupem roku. **Matěj Svojtka** a **Jáchym Srb** pak uskutečnili první volný přelez cesty **Sultan Al Mujahidin**, 8b, 500 m. Za nyní nejtěžší vícedélku Jordánska získali také ocenění Výstup roku.

▲ *Matěj Svojtka a Jáchym Srb v cestě Sultan Al Mujahidin*

▼ *Tereza Svobodová s Petra Růžičková v Rock Empire, foto Standa Mitáč* ▼

Big Wall

Skály

Adam Ondra v cestě Silence, foto V. Vrzba

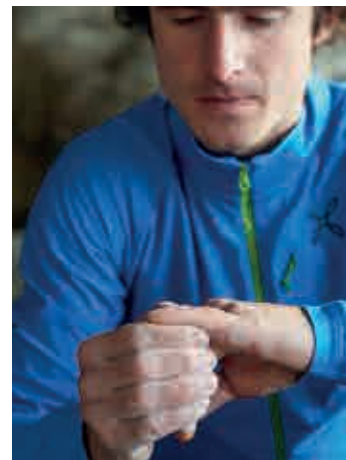

foto Pavel Blažek

I v tomto roce se jméno **Adama Ondry** skloňovalo ve všech pádech a znělo celým, nejen lezeckým světem. Ze všech těch těžkých cest tedy zmíníme jen největší zářezy. Začal ve španělské Olianě, kde dal mimo jiné první přelez projektu Chrise Sharmy za 9b a pojmenoval jej **Mamichula**. V Itálii v dubnu přidal další hodnotné cesty včetně **Queen line 9b** (Arco) či **Lapsus 9b** (Andonno). V červenci vylezl svou cestu **Move Hard 9b** v norském Flatangeru, která je kombinací starší Move a tehdy rozpracovaného Project Hard. Začátkem září pak završil v součtu několikaměsíční úsilí, svůj Project Hard dokončil a posunul tak hranice lidských možností i lezecké klasifikace. Cestu pojmenoval **Silence** a ohodnotil **9c**. ČHS jí udělil ocenění Výstup roku s hvězdičkou. Následovaly ještě další cesty. V Arcu přelezl v listopadu třeba cestu S. Ghisolfiho **One Punch** (9a+, Adam jí dává spíš 9a+/9b), k níž navrtal a přelezl variantu **One Slap 9b**... Adam se v anketě Klubu sportovních novinářů Sportovec roku 2017 umístil mezi deseti nejlepšími na sedmém místě, novináři ocenili především úspěšný přelez cesty Silence 9c.

▲ Iva Vejmolová, *Nordic Flower*, foto P. Blažek

▼ Eliška Adamovská v *Olianě*, foto archiv

Skály

Výrazné výkony předvádí ve skalách také **Jakub Konečný**. Za všechny přeledené cesty jmenujme **Reini's Vibes** 8c/8c+ v Massone, **Sanjski Par** 8c+ v Mišja Peči či koncem roku několik těžkých cest v čele s **Mind Control** 8c/8c+ v Olianě.

Iva Vejmolová zvládla v únoru své první 8 b+ **Gorilas En La Niebla** (Oliana). O prázdninách přidala své první 8c **Nordic Flower**; v září poslala hned další, a to **Nordic Plumber**, obě v norském Flatangeru, a v listopadu k nim přidala **Glutaman** 11- na Holštejně. Přelezy patří k nejlepším ženským výkonům za posledních několik let a získala ocenění Výstup roku.

A mládežníci? Velmi výrazně posunula svou výkonnostní latku teprve šestnáctiletá **Eliška Adamovská**; posbírala mnoho cest obtížnosti 8b a více a vylezla také své první 8c **Fish Eye** v Olianě (Talent roku a čestné uznání ČHS). **Marek Jeliga** přešel své první 8b OS, **Fuego** v Arcu, třináctiletá **Markéta Janošová** kromě několika OS v cestách za 7c vylezla také tři 8a PP.

Z pískařských zářezů stojí za zmínku RP **To tu ještě nebylo** 9a (XIIb), které si připsal **Ondra Beneš** v Labáku (čestné uznání ČHS).

foto K. Stráník

▲ Martin Stráník v boulderech Dreamcatcher a Dark Waters ►

Bouldering

Adam Ondra se rozhodně nedržel zkrátka. Po sérii 8B zakončil jaro bouldrem **Kráter 8C** na Holštejně. V létě přelézá Martinův boulder **Silák Panoramix 8B+** ve Sloupu. Na podzim přidává nové 8C **Drift** a došlo i na nový boulder za 8C/8C+ **Vrtule (Výstup roku)**, obojí na Holštejně. Ve Sloupu **Pučmeloun 8B+**, v Labáku pak přelézá **Sick Of Sunshine 8B+**, boulder Rosti Štefánka.

Martin Stráník odstartoval sezonu v únoru bouldrem **Back-flip 8B/8B+** v Bahratalu, následovaným **Alice Im Muskelland** za 8B+ (Badener Kletterschule), **Der Gusseiserne Dackel Low 8B+** (Hirschwände). V létě přidává **Silák Panoramix 8B+**. Z podzimní (svatební) cesty po USA si mj. přivezl dvě 8B+: **Echale 8B+** a **Dark Waters Low 8B+** (Clear Creek Canyon). Po návratu pak přidal nový šestimetrový boulder **Dreamcatcher 8B+/8C** na Petrohradě (čestné uznání ČHS) a rok uzavřel přelezem **Sedni Si Na Kost 8B+** na Holštejně.

Velmi zkušený Rosta Štefánek vylezl nový boulder **Anna 8B+** v oblasti Tisá – Modřín.

Ivana Řezníková posunula laťku ženského boulderingu, když přelezla **The Itchy and Scratchy Show 8A+** v Labáku.

Koncem roku byl veřejnosti představen Boulder kodex, který připomíná základní zásady chování k přírodě i k bouldrům, a také stylu lezení. Dokument vznikl v rámci komunity boulderistů na základě iniciativy Marka Rottenborna z OVK západní Čechy. Podpořili ho významní lezci jako Adam Ondra, Martin a Štěpán Stráníkovi či Ondra Beneš a samozřejmě Centrální vrcholová komise ČHS.

foto K. Stráník

Lucie Hrozová, v cestě Arya WI10/10+, foto Tim Thompson

Soutěžní ledolezci se utkali ve dvou tuzemských závodech. První kolo Českého poháru v ledolezení na rychlost proběhlo na ledové stěně ve Víru a tradiční trofej Vířský cepín si odnesli, stejně jako vloni, **Milan Dvořáček** a **Karolína Matušková**. V libereckém Lomu na Bídě se v únoru konalo druhé kolo ČP, závod Adrex Ice Run, které bylo současně Mistrovstvím ČR 2017. I zde zvítězili Milan Dvořáček a Karolína Matušková; oba obhájili mistrovský titul a stali se zároveň držiteli Českého poháru.

Jediným mezinárodním závodem s českou účastí byl v prosinci Evropský pohár v ledolezení/drytoolingu v Bratislavě, z našich byl nejlepší **Tomáš Indra**, který skončil ve finále osmý.

Ledy a cepíny

Lucie Hrozová v lednu přešla svojí zatím nejtěžší čistě ledovou cestou, která vede stropem jeskyně islandského ledovce. Nazvala ji **Arya** podle elfské princezny. Cesta měří přibližně 25 m a obtížnost při prvovýstupu uvádí za WI10/10+ s tím, že ledová cesta se stále mění, a tak ji spíše srovnává s mixovou cestou Saphira M15-, kterou přešla loni. Arya je podle Lucky těžší. Připravovala a zkoušela ji tři dny a získala za ni ocenění Výstup roku.

Skialpinismus

Hřeben z Furkotského na Hrubý vrch, Švihálci

K. Svoboda s R. Tomancem v narovnáni do Cmitera

foto archiv K. Svoboda

Skialpinistické dvojici **Karel Svoboda** z Beton Ski Teamu a **Simon Kolaja** z Letky karpatských netopířerov se v lednu ve stále populárnější **Gruzii** podařila řada strmých sjezdů. K nejtěžšímu patří **Vstupní** – sjezd severní stěnou, horní část sklon 55°- 57°, nebo **Tatranská lávka** - 450 metrů s východní orientací, horní část sklon 55°. V březnu pak zopakovali třídenní skialpinistický **přechod Vlada „Gipsyho“ Tatarky**, aneb jižní částí Vysokých Tater z východu na západ a severní částí zpátky. Šedesát čtyři km přes patnáct sedel, celkové převýšení 6400 m, v rekordním čase, čestné uznání ČHS. O měsíc později si Karel se Simonem dali **západní kuloár Aiguille du Chardonnet** nad Chamonix, 150 m 50°, 600 m 45°; West ; TD ; 5.2/ E4 (Čestné uznání). Mistrovský skialpinistický kousek roku 2017 je spojen se jmény Karel Svoboda, Rostá Tomanec a Jožo Capcar, kteří v květnu zvládli extrémní sjezd **Tatarka direkt** JZ stěnou Kežmarského štítu do Cmitera ve skalnaté dolině; 55 °, 700 m, první opakování po bratrech Mirovi a Rastovi Petových (Výstup roku). Skialpinistický **přechod Tater**, tentokrát přes Lomničák, Stredohrot, Bradavicu, Gerlach, Končistou, Satana, Hrubý vrch a Krieván, absolvovali na jaře i Jirka a Ondřej Švihálkové z Kejda Ski Teamu, jako součást své přípravy na bolivijské kopce: 3 dny, 7000 m+, hrubá obtížnost 50°, III UIAA ve třech dnech, to vše pod názvem **New Age** (čestné uznání). Poté se vrátili do Bolívie, kde se jim podařilo sjet vulkán **Sajama** (nejvyšší hora Bolívie, 6542 m n. m., AD, 40°, max. 48°), štít **Illimani** (6438 m n. m., PD+, 40-45°, max. 46°) a **Huayna Potosí**, (6088 m n. m., AD, 40-45°, max. 55°). Reprezentační skialpinistické družstvo se zúčastnilo **Mistrovství světa** v italském Transcavallo. Nejlépe se umístili **Tomáš Lichý** (kategorie espoir) - 12. místo v individuálním závodě a **David Novák** (junior) - 8. místo ve sprintu. Díky dobrým sněhovým podmínkám se podařilo uskutečnit všechny plánované závody **Českého poháru ve skialpinismu**, jehož součástí bylo i MČR Krkonoše 2017 a dva závody Středoevropského poháru. Mistry ČR ve svých kategoriích se stali: **Tomáš Lichý** a **Karolína Grohová** (muži, ženy), **David Novák**, **Barbora Hejtmánková** (junioři), **Matyáš Urban** (kadeti), **Jan Pochobradský**, **Lenka Hepnarová** (veteráni). V rámci ČP bylo umístění podobné s tím rozdíllem, že mezi ženami zvítězila **Johana Macková** a mezi juniorkami **Terezie Škrídllovská**.

Mezinárodní federace sportovního lezení IFSC v březnu schválila a zveřejnila předběžný formát sportovního lezení pro Letní olympijské hry v Tokiu v roce 2020, který je pro většinu lezců již přijatelnější než návrh původní. Startovat bude 20 mužů a 20 žen. Pořadí v kvalifikaci i ve finále (kam postoupí 6 nejlepších) se bude počítat vynásobením výsledku z každé ze tří disciplín, dle pravidla čím menší skóre, tím lépe.

Reprezentační družstva byla sestavena po nominačních závodech, a to ve všech třech disciplínách v kategorii dospělých i mládeže. Podpořili je stejní sponzoři jako v předchozích letech - italská značka **Montura** dospělé a **Rock Point** mládež.

Medailové výsledky zaznamenal **Adam Ondra**, který přivezl stříbro z Mistrovství Evropy v lezení na obtížnost v Campitello di Fassa a ze Světového poháru v Arcu. V boulderingu se nejlépe dařilo **Martinu Stráníkovi** a v rychlosti **Liboru Hrozovi**, mezi mládeží pak **Jakubovi Konečnému**.

Z pohledu České republiky bylo významné Mistrovství Evropy juniorů v boulderingu, které se konalo v polovině září ve Slaném.

Podářilo se založit **Vrcholové sportovní centrum mládeže**, jehož cílem je podporovat mladé talenty. Funguje díky dotacím na talentovanou mládež od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na základě výsledků budou vždy na konci roku vybráni adepti pro následující kalendářní rok. Hlavním trenérem je Tomáš Binter, trenéry VSCM jsou Eliška Karešová, Alexandra Gendová a Eva Křížová.

Jakub Konečný na MČR Zličín, foto Karel Hegr

Iva Vejmolová na MČR Zličín, foto Petr Jandík

Mistrovství ČR v lezení na obtížnost se konalo opět v pražském NC Zličín a bylo společné pro dospělé závodníky i pro juniory a mládež A, kteří se mezi dospělými dokázali dobře prosadit. Mistry ČR 2017 se stali **Adam Ondra** a **Iva Vejmolová**, juniorské zlato si odvezl loňský vítěz ČP i MČR **Jakub Konečný** a **Anna Šebestíková** a v kat. A zvítězili **Šimon Potůček** a **Eliška Adamovská**. Český pohár v lezení na obtížnost 2017 získali **Jakub Konečný** a **Eliška Adamovská**, ČP mládeže mezi juniory opět **Jakub Konečný**, juniorka **Michaela Matúšová**, v kategorii A **Šimon Potůček** a opět **Eliška Adamovská**, v kat. B **Michaela Smetanová** a **Ondřej Slezák**.

Tendon **MČR mládeže U14** v lezení na obtížnost proběhlo na brněnské stěně Rajče. Mistry ve své kategorii za rok 2017 jsou **Jan Štípek** a **Lucie Marešová** v U10, **Jaroslav Šíkula** a **Barbora Bernardová** v U12 a **Šimon Cibulka** s **Markétou Janošovou** v U14. S jedinou vý-

Soutěžní lezení

Jáchym Cink, MEJ Slaný, foto Petr Jandík

Jakub Skočdopole, MČR v boulderingu, foto Petr Jandík

Eliška Adamovská, MEJ Slaný, foto Petr Jandík

jimkou získali stejní závodníci také Český pohár mládeže do 14 let; změna je v U10, kde se nejlépe dařilo **Anně Cibulkové**.

Mistrovství ČR v boulderingu dospělých i mládeže se uskutečnilo v Praze na Letné. Mistrovský titul mezi muži obhájil **Martin Stráník**, mezi ženami zvítězila **Petra Růžičková**. Mládeži v kategorii B vévodil **Jan Vopat** spolu s **Klárrou Haškovou**, v kategorii A zvítězili **Ondřej Hašek** a **Eliška Adamovská**, která skončila v kategorii dospělých o den dříve druhá. Vítězi kategorie juniorů se stali **Vojta Trojan** a **Veronika Šimková**. Vítězi Českého poháru v boulderingu se stali **Martin Stráník** a **Petra Růžičková**. Český pohár mládeže získali **Martin Chytil** a **Veronika Šimková (J)**, **Jakub Skočdopole** a **Jana Ondřejová (A)**, **Jáchym Cink** a **Klára Hašková (B)**.

Mistrovství ČR v lezení na rychlost se konalo v závěru roku na brněnské stěně DURO Singing Rock, Mistry republiky jsou **Jan Kříž** a **Sára Urbanová**.

S Adamem Ondrou
Nejen o „Tichu“

Adam Ondra letos stanovil další mezník v historii světového lezení. Cesta Silence v norské oblasti Flatanger je prvním světovým 9c (francouzské klasifikace, teoretický přečet do UIAA by byl 12+)

Kam stavíš přelezení Silence v kontextu tvých dalších dosavadních úspěchů. Dawn Wall, mistrovský double z roku 2014?

V jednotlivých disciplínách jsou všechny vyjmenované největšími úspěchy, ale pokud bych to měl vzít napříč všemi disciplínami, Silence stavím na pozici nejvyšší. Sportovní lezení je něco, čemu se věnuju od malička, nejvíc jsem na něj trénoval a tato cesta mi vzala nejvíce času na přípravu a zkoušení.

Kam bys vedle něj postavil případný úspěch na OH? Tak trochu se za tou otázkou skrývá i nastavení tvých priorit.

Těžko říct. Kdyby OH byly v jednotlivých disciplínách, určitě bych dal OH na minimálně stejnou příčku, ale tím, že se závodí v kombinaci, která dle mého názoru moc nevypovídá, kdo je (dle mých měřítek) lepší lezec, jsem na vážkách.

Obecně se ví, že příští sezónu chceš ještě věnovat skalám. Které bude to další 9c?

Mám jich v hlavě víc, ale o většině ještě nevím, za kolik reálně budou. Spousta projektů je něco mezi 9b+ až 9c. Něco je ve Francii, něco je v Arcu, v Krasu by se taky něco našlo. Obecně nevím, jestli budu mít motivaci se zakousnout do něčeho na tak dlouhou dobu, jako jsem se zakousl do Silence. Za úspěch bych považoval ale 9a+ flash, 9b za den nebo 9b+ za třeba 4 dny. To by byly pro mě známky, že jsem udělal obrovský kus práce a že progres je znát.

◀ Velké foto : Adam v Silence , foto Vojtěch Vrzba

◀◀ foto Pavel Blažek ▲

Adam ve Weisse Rose, foto Vojtěch Vrzba

Zpět do Norska. Do Flatangeru jezdíš už řadu let. Přibliž nám historii této oblasti.

Historie už je poměrně dlouhá. Už v 90. letech zde vznikaly první cesty, pár lezců z Trondheimu zde udělalo okolo desítky cest do roku 2000. Naprostou většinu ale v levé části, což není jeskyně, ale mírně převíslá stěna. Až v roce 2011 Runar Carlsen prozřel, vytušil skutečný potenciál jeskyně, pozval Magnuse Midtboaa a Daniho Andradu - ti udělali pár cest - rozkřiklo se to a další rok jsem přijel i já. Od té doby v jeskyni přibývají cesty, dnes je tam okolo 80 cest od 4 UIAA až po 9c.

A jak vnímáš vývoj v oblasti za období, kdy tam jezdíš ty? Co všechno se změnilo? (zázemí pro lezce apod.) Nemáš obavu z toho, že bude oblast jednou stejně přelidněná jako je třeba Osp ve Slovinsku?

Jeskyně je soukromá. Prostě se leze na soukromém pozemku. A vlastníci Olav a Berit by si klidně mohli říct, že na lezce kašlou a lezení by tam skončilo. Jsou to lidé okolo 60 a jsou naopak nadšení, že jim tam jezdí lidé z celého světa. Mezitím vybudovali kemp, dá se pronajmout chata. Ve stodole je zázemí dokonce s lezeckou stěnou. Málokde si lezci připadají tak vítáni. Osp se z toho opravdu nikdy nestane, je to příliš daleko a vyjde to draž. Jediné období, kdy je tam trochu víc lezců, je červenec. V květnu, červnu a září tam budete takřka sami.

A co ty a ticho, nemáš chuť se někam na čas uklidit, lézt sám, bez kamer, lidí, kteří ti hned po spuštění na zem přeruší to „ticho“, které v tobě třeba právě rezonuje?

Občas samozřejmě ano, ale to stává vlastně celkem často. V Krašu za deštivého dne ve všední den nikoho nepotkáš. A při přelezení Sílnice nás tam bylo jen několik.

Už dvakrát jsi posunul klasifikační stupeň do nové dimenze. Jestli to tak zůstane, ukáže čas. Jak se díváš na vývoj předtím. Je první 9a Action directe nebo Hubble? A 9a+? Oficiálně kousek Chrise Sharmy, ty jsi ale klasifikačně posunul starší cesty Alexe Hubera. Nemluvě o prvním 9 b, poprvé byl takto ohlášén výstup Aki-ri Freda Rouhlinga.

Za mě by mělo být prvním 9a Hubble, nevidím důvod, proč by mělo být Hubble považováno za lehčí než Action Directe. I když Hubble by možná zasloužilo bouldrovou klasifikaci - tj. 8 B+. Čímž Ben v boulderingu předběhl dobu o téměř 10 let! Za první 9a+ bych já sám považoval Weisse Rose od Alexe Hubera už z roku 1994. Cesta je sice oficiálně 9a, má jen dva přeazy a dalším stále odolává. Ale zvýšení by dost možná zasloužila. Já jsem

foto Pavel Blažek

ji tehdy nezvyšoval, ale s odstupem času bych se tomu nebránil. No a pak 1995 a mystériem obklopená Akira. Nezkoušel jsem to, ale těžko říct, jestli ji považovat za cestu, jelikož se vše těžké leze bez lana s bouldermarkou. Ale obtížnost to asi má, svého času ji měl na přelez Dani Andrada.

Ještě těžší je to asi s klasifikací v boulderingu. Tam se lezci jakoby zasekli na 8C a dát plus navíc se nikomu moc nechce. Ty jsi to udělal, ale třeba Gioia (tvé druhé 8C+) má další opakování a hodnocení opatrnější. Je možné v tomhle chaosu vůbec dát něčemu 9 A jako to udělal Nalle Hukkataival v „Burden of dreams“?

Je v tom chaos neskutečný a vlastně se na to necítím, jako nějaký velký expert. Tipl bych si, že Burden of Dreams bude o stupeň těžší než všechny ostatní top bouldery a teď záleží, jestli ty ostatní jsou 8C+ nebo 8C (hard). Sportovní lezení se každopádně hodnotí lépe a takový bordel v tom není.

Zpátky k tobě. Co tě nového naučil Dawn Wall a co ti vzal. A co Silence? Je koncentrování se na určitý specifický druh pohybu lezecky posouvání nebo to naopak vede k mírnému zaseknutí se či v extrémním případě i zhoršení? Ptám se záměrně, neboť mám dojem, že se dříve hodně navičovalo a dnes ti nejlepší více trénují a ve skalách pak dělají rychlé přelezy.

Dawn Wall mě naučil hlavně logistice v bigwallu, morálu a stát na ještě menších stupech. V Silence jsem se soustředil na specifické kroky a sílu, ve vytrvalosti jsem na tom nebyl v době přelezu až tak dobře. Ale jinak cesta je komplexní a potřeboval jsem být silný téměř ve všem kromě prolamování malých lištiček. Myslím, že k dlouhodobému zlepšování je třeba tréninku, rychlých přelezů a čas od času nějakou pořádnou výzvu v podobě velkého projektu.

Jsi znám svým precizním a komplexním přístupem k lezení. Kolik lidí momentálně tvoří tvůj tým řekněme od fyziopřípravy, předcházení zranění přes trénink síly až po PR?

Mám manažera Pavla, s dost věcmi Pavlovi pomáhá přítelkyně Kristýna, PR asistentku Zuzku a fyzioterapeuta Klause Isele z Rakouska. Tréninkový plán konzultuju s Patxim Usobiagou.

A co Kras? Co nám ještě nachystá?

Ještě se tam něco najde, největší cíl je takový pilíř na Lidomorně, nad cestou Evoluce. Je to navrtaný a zrokovaný 8 let, přelez chybí. Očekávaná klasa 9 b+ nebo 9c. Na podzim jsem ulomil chyt a ještě to ztěžklo. Jinak mnoho projektů bouldrových za minimálně 8C. Na tréninku skvělé.

Moc děkuju za rozhovor a ať se daří.

Ptal se Petr Resch

 **singing
rock®**

Partner
Českého Horolezeckého Svazu

www.singingrock.cz

„Satisfaction“ na Gasherbrum I

rozhovor se Zdeňkem „Háčkem“ Hákem.

Skalní bariéra při pohledu z 7900metrů,

Zdeněk Háek alias Háček se narodil v roce 1980 v Mostě. Tento skvělý horolezec, skialpinista, ale i pískář pracuje od roku 2010 jako horský vůdce UIAGM. V mládí byl členem žákovské lyžařské reprezentace, lezení a závodnímu skialpinismu se věnuje od roku 1997. Specializuje se na rychlé sólovýstupy klasických alpských stěn. V roce 2016 obdržel ocenění Výstup roku Českého horolezeckého svazu za sjezd nejvyšší hory Afghánistánu Noshaq (7498 m). Jeho lezeckými vzory jsou Míra Šmíd a Josef Rakoncaj. V roce 2017 ukončil s Markem Holečkem více než dvacetileté čekání na český prvovýstup na osmitisícový vrchol prvovýstupem Satisfaction na Gasherbrum I, který věnovali v této stěně tragicky zesnulému Zdeňku Hrubému.

Není to tak trochu drzost začít na první „osmě“ zrovna dá se říci dějinným prvovýstupem?

Dík za otázku. Tohle vlastně byla jediná věc, která mě přiměla se alespoň na pár minut nad Márovou nabídkou zamyslet. Jinak bych byl rozhodnutý okamžitě. Vzpomněl jsem si ale na Reinholda Messnera a uklidnilo mě, že prvovýstupy na osmitisícovky se dělaly bez předchozí zkušenosti už před padesáti lety;) navíc Rupálská stěna Nanga Parbatu je ještě trochu silnější káva :)

Jak jsi se cítil coby další adept v řadě Márových partáků?

Tak já jsem samozřejmě věděl, že už jsem čtvrtý Máruv parták na tento projekt. Navíc spousta kamarádů se mě ptala, jestli vím, do čeho jdu. Já to ale bral jako velkou šanci podívat se na osmitisícovku a k tomu nestandardní cestou. Navíc jsem si docela věřil.

Jak ses vyrovnal s výškou? Přece jenom Noshaq je o kousek nižší, navíc tady jste byli nahoře mnohem déle?

Oproti Noshaqu to bylo v tomto ohledu naopak daleko snadnější. Na aklimatizaci jsme měli daleko víc času a proto jsem výšku zvládal mnohem lépe.

Jak moc jsi Máru poslouchal? Byl jsi tam poprvé, zatímco Mára už tam byl skoro v roli horského vůdce. Nechal ti prostor pro názor?

Samozřejmě, že v určitých ohledech hrála Márova znalost místních terénů a podmínek hlavní roli a já neměl nejmenší důvod jeho rozhodnutí rozporovat. Na druhou stranu ale proběhla spousta situací,

Topo cesty Satisfaction

kdy jsme nějaké rozhodnutí udělali společně a měl jsem tak příležitost k využití svých vlastních zkušeností.

Lezeckým klíčem byla vrcholová skalní bariéra. Jaká byla ve srovnání s očekáváním? Přece jenom jste tam strávili docela dost času.

Lezecké obtíže naprosto korespondovaly s mou představou, jen mě trochu překvapila velmi špatná kvalita sněhu v těch nejtěžších lezeckých pasážích. To ale bylo dáno mou neznalostí podmínek v Karakoram.

Co se tam tak honí horolezeckou hlavou po pěti, šesti dnech ve stěně? Uživáš si ještě ten zamilovaný pohyb nebo prostě víš, že to musíš petrápít?

Asi ani jedno, ani druhé. Člověk moc dobře ví proč tam je a dopředu počítá s tím, že to dovolená na pláži nebude. Na druhou stranu kdyby to člověka nebavilo, tak tam nemá smysl vůbec jezdit.

Emoce na vršku?

Celkem nula. LEHKÉ emoce až v BC:)

Byl sestup jenom rutinní dřina nebo jste se tam museli ještě kousnout?

Určitě obojí. Terén nebyl už zdaleka tak složitý jako při výstupu, ale o to víc si člověk při sólu slézání musí dávat pozor na nějakou lacinou chybu.

Navíc dlouhý pobyt ve vysoké nadmořské výšce a celkové vyčerpání organismu udělá své! Takže nuda to rozhodně nebyla:)

Jak ten úspěch změnil tvou profesi horského vůdce, o kolik stoupla tvá cena? Nebo tví klienti ani neví, co jsi dokázal?

Prozatím se pouze musím omluvit svým klientům, kterým jsem spoustu věcí nasliboval a pak frknul na měsíc a půl někam do Karakoramů. Takže doufám, že jim to budu moci v příštím roce vynahradiť.:)

Nakoplo tě to někam směrem víc k lezení v horách nebo tvé cíle budou spíše orientovány na lyže?

Tyhle dvě věci v mém případě k sobě tak nějak neodmyslitelně patří. Takže rád budu kombinovat stále oboje.

Dá se ještě udělat prvosjezd osmitisícovky? Co jiné velké kopce, co platí mezi sjezdaři za velké výzvy? Ještě je dost lyžařsky panenských kopců nebo si čím dál tím více budou hledat zajímavé sjezdové trasy jednotlivými stěnami, žlaby...jako tomu je v horolezectví?

Určitě. Pokusů třeba na K2 stále přibývá. Rozumní hodí lyže do údolí a sejdou pěšky, nerozumní tam leží dodnes. Navíc osmitisícovek, které jsou sjeté „ podle pravidel“ čistě odshora až dolů, bychom spočítali na prstech jedné ruky. Takže prostor tu určitě je. Asi si nebudu hrát na nějakého vizionáře, kam že se bude extrémní lyžování ubírat. Záleží na každém, jaký směr si vybere a která aktivita ho bude naplňovat. Ty nejlepší lyžaře ale zatím na těch nejvyšších kopcích nenajdeme, protože ti chtějí především lyžovat. :)

Ptal se Petr Resch, foto Marek Holeček a Zdeněk Háek.

▲ *Panoráma Karakoramu*

▼ *Dost depresivní výhled vzhůru na skalní bariéru z 7750 metrů. Otázka jak dál visí ve vzduchu, jak Damoklův meč*

ODVAHA

PRONÁSLEDOVAT SVÉ SNY...

ČEKÁNÍ SKONČILO. PRVNÍ ČESKÝ
PRVOVÝSTUP NA OSMITISÍCOVKU
PO 27 LETECH

MAREK HOLEČEK, ZDENĚK HÁK
GASHERBRUM I. - 30. 7. 2017 13.00 SEČ

Šest dekád

v Himálaji a Karakoramu

První československé expedice do nejvyšších hor začaly v roce 1969. Vůbec první vyrazila do Himálaje „Tatranská expedice“ a hned na osmitisícový Nangá Parbat, ale neuspěla. První Čechy a Českoslováky dostoupený himálajský vrchol byla na podzim téhož roku **Annapúrna IV** (7525 m n.m.) českou expedicí „starých chlapů ze Skaláku“. V následující dekádě již českoslovenští horolezci zaznamenali důležité příspěvky do historie výškového horolezectví. Mezi nejvýznamnější patřil československý prvovýstup **JZ pilířem Makalu** (1976), kdy stanul na vrcholu osmitisícovky jako první český horolezec **Karel Schubert**, z vrcholu se však nevrátil. Prvovýstup v těžké expedici s kyslíkem se podařil až na podruhé. Kromě Schuberta byli na vrcholu Slovák Milan Kriššák a Španěl Jorge Camprubi. Další významný podnik té doby je český prvovýstup velmi těžkou severní stěnou **Kalanky** roku 1977, který dovršili **Josef Rakoncaj** a **Ladislav Jón**. Dění v 70. letech doplňují prvovýstupy na **Nun**, **Bhagirathi III** a **Manaslu North**.

České prvovýstupy na Nanda Devi, foto Josef Kývala

Makalu, prvovýstup z roku 1976, foto Jiří Novák

Prvovýstup J stěnou Lhoce Shar, foto Jiří Novák

Shivling, foto Jiří Novák

Osmdesátá léta se dají nazvat zlatými časy československého výškového horolezectví. Nejprve se roku 1983 díky kontaktům Jirky Nováka připojil Josef Rakoncaj k italské expedici na **K2**, kde se dostal až na vrchol Japonskou cestou v severní stěně. Rok 1984 byl ještě bohatší. Nejprve v květnu vystoupily Věra Komárková a Dina Štěrbová jako první ženy na **Cho Oyu**, o pár dní později dovršili Zoltán Demján a o den později trojice Peter Božik, Josef Rakoncaj a Jaryk Stejskal prestižní prvovýstup velké československé expedice **jívní stěnou Lhoce-Šar**, který byl ve své době na špici světového dění. V pomornovním období prostoupila československá expedice dosud panenskou čtyřkilometrovou západní stěnou **Dhaulagiri**, na vrcholu byli Jan Šimon, Karel Jakeš a Jaryk Stejskal. Bohužel došlo při sestupu k tragickému pádu Honzy Šimona.

Na **Dhaulagiri** se československá expedice vydala i následující rok. Prostoupen byl **pilíř v pravé části Z stěny**, vyúsťující do Japonské cesty J hřebenem. Na vrcholu pilíře byli Josef Nežerka, R. Nicco (it) a J. Rakoncaj a P. Božik. Kvůli stálému sněžení nebyl dostoupen hlavní vrchol. V této dekádě je třeba ještě zmínit sólový prvovýstup Miroslava Šmída na šestitisícovku **Ama Dablam** roku 1986, prvovýstup S stěnou **Shivlingu** (B. Adamec, P. Rajf, J. Švejda) a prvovýstup Z stěnou **Annapurny** (J. Martiš, J. Nežerka). Devadesátá léta začala francouzskoitalskou expedicí na **Šiša Pangmu**, které se zúčastnil i J. Rakoncaj. Prvovýstup S kuloárem byl úspěšný, vrchol dosáhli všichni členové expedice. Trend obtížných prvovýstupů na nižší hory v Himálaji podpořili bratři Coubalové prvovýstupem Ave Maria na **Lobuche Peak**, který měl dobrou mezinárodní odezvu a byl dá-

Dhaulagiri, JZ pilíř v pravé části, foto Jiří Novák

Ama Dablam, foto Jiří Novák

ván za vzor tohoto trendu. Roku 1991 se dostal prvovýstupem varianty Nortonova kuloáru na vrchol **Mount Everestu Leopold Sulovský** v rámci italské expedice a stal se tak prvním Čechem na nejvyšší hoře světa. O dva roky později byl vylezen v prvovýstupu alpským stylem spektakulární pilíř **Bhagirathi III** dvojicí Zdeněk Michalec a Zdeněk Šlachta. Dalším prvovýstupem v alpském stylu byla SZ stěna severního vrcholu **Baruntse**, kterou naši vyfoukli známému Simone Morovi. Na vrcholu stáli Martin Otta, V. Leitermann a Tomáš Pekárek. Devadesátá léta dovršuje prvovýstup JV stěnou **Pumori** (Z. Michalec, L. Sulovský), prvovýstup **Český expres** na **Amin Brakk**, kde se poprvé na scéně objevuje Mára Holeček doprovázející Filipa Šilhána a Davida Šťastného, a More Czech, Less Slovak na **Great Trango Tower**.

První dekáda 21. století je ve znamení prvovýstupů na nižší himálajské vrcholy, počtem 15 akcí je asi nejbohatší dekádou. Trendu se vymyká výstup alpským stylem na osmitisícovku **Šiša Pangma** Anglickou cestou, při kterém šli R. Jaroš a P. Mašek no-

vou variantou ve vrcholové části. Nejvýznamnějším prvovýstupem tohoto desetiletí je Filkův nebeský smích Máry Holečka a Jana Kreisingera na **Mount Meru Central**, oceněný čestným uznáním v soutěži Golden Piton. Dalšími prvovýstupy jsou SZ vrchol **Mera Peak**, Cheap Wine na **Kwangde Nup**, Z stěna **Kwangde Rim**, JZ stěna **Kyasharu** cestou Ramro Chaina, která nebyla dotažena až na vrchol, Wild Wings na **Kapuru**, Z vrchol **Drifiky**, prvovýstup na vrchol **Garut**, nebo dva prvovýstupy na **Kusum Kangur**.

V současné dekádě prvovýstupů značně ubylo, i když ty, které se podařily, stály za to. Kromě super zářezů Máry Holečka a Zdeňka Hrubého na **Talungu**, nominovaném na Zlatý cepín, a na pátý pokus vloni dokončeného prvovýstupu na **Gasherbrum I** se vyznamenala dvojice Ondra Mandula a Jiří Pliska prvovýstupy na **Latok IV** a **Uzum Brakk**.

Petr Jandík

Literatura: Novák Jiří, Himálaj Karakoram, České a Československé prvovýstupy 1969 - 2015,

listopad 2015, Alpy

Amin Brakk, foto Filip Šilhán

České prvovýstupy na Bhagirathi III, foto Jiří Novák

Talung 2013, foto Jiří Novák

Meru central, Filkův nebeský smích, foto M. Holeček

Uzum Brakk, foto Ondřej Mandula

rok	vrchol	výška	útvár,cesta	lezci na vrcholu
1969	Annapurna IV	7525	Severní stěna	Ang Babu Sherpa, Miloš Albrecht
1979	Nanga Parbat	8125	Severní stěna, Kinshoferova cesta	Ivan Fiala, Michal Orolin
1976	Makalu	8463	JZ pilíř, prvovýstup	M. Křiššák, J. Camprubi, K. Schubert
1976	Nun	7135	SZ stěna, prvovýstup	F. Čejka, J. Vančata, R. Hroza, VI. Cholasta, A. Kunderata, V. Sítiny, J. Seifert
1977	Kalanka	6931	SZ stěna, prvovýstup	L. Jón, J. Rakoncaj
1978	Nanga Parbat North	7816	Z stěna (diamirská), prvovýstup	A. Belica, J. Just, J. Zatko, M. Zatko
1979	Bhagirathi III	6454	S hřeben, prvovýstup	K. Jerhot, Z. Lukeš, L. Páleníček
1979	Manaslu north II	7157	S hřeben, prvovýstup	J. Červinka, O. Srovnal, M. Novotný, VI. Krupička
1981	Jannu	7710	JZ pilíř, JV hřeben, prvovýstup	R. Gály, L. Divald, I. Vozárik
1991	Nanda Devi	7816	SV pilíř, prvovýstup	O. Srovnal, B. Kadlčík, L. Horka, L. Paleček, M. Karafa, J. Rakoncaj, L. Súlsovský
1983	K2	8611	S stěna, 2. výstup, Japonská cesta, 2. výstup	Rakoncaj, Agostino da Polenza
1984	Cho Oyu	8206	1. ženský výstup, Messnerova cesta	Věra Komárková, Dina Štěrbová, Ang Rita, Norbu
1984	Lhotse Shar	8400	J stěna, prvovýstup	Z. Demján, P. Božik, J. Rakoncaj, J. Stejskal
1984	Dhaulagiri I	8167	Z stěna, první výstup stěnou	J. Šimon, K. Jakeš, J. Stejskal
1984	Everest	8848	JZ hřeben, varianta, varianta Polské cesty	Z. Demján, J. Psotka, Ang Rita
1985	Dhaulagiri	8167	Pilíř Z stěny v pravé části, prvovýstup, dosažen v. pilíře	J. Nežerka, R. Nicco, J. Rakoncaj, P. Božik
1985	Cho Oyu	8206	Z stěna, 1. zima na osmu v alpském stylu, Messnerova c.	Jaryk Stejskal, Dušan Becik
1986	K2	8611	Magic Line	Polsko slovenská expedice, P. Božik, P. Piasecki, W. Wróz
1986	Ama Dablam	6812	Z stěna, prvovýstup sólo	Miroslav Šmid
1987	Shivling	6543	S stěna, prvovýstup	B. Adamec, P. Rafj, J. Švejda
1988	Dhaulagiri	8167	JZ pilíř, prvovýstup	Z. Demján, S. Valijev, Mojsjev
1988	Annapurna	8091	Z stěnou, prvovýstup	J. Martiš, J. Nežerka
1988	Mount Everest	8848	JZ stěna, 1. výstup alpským stylem, Boningtonova cesta	Jozef Just
1990	Shisha Pangma	8027	kuloárem S stěny, prvovýstup, fr., it. brit., česká expedice	na vrcholu všichni vč. J. Rakoncaje.
1990	Lobuche Peak	6119	prvovýstup, Ave Maria	Michal a Mirek Coubalovi
1991	Mount Everest	8848	Nortonův kuloár, prvovýstup variantou	L. Sulovský, B. Bonali, italská expedice
1993	Bhagirathi III	6454	Pilíř, prvovýstup alpský styl	Z. Michalec, Z. Šlachta
1994	Baruntse	7104	S vrchol, prvovýstup	K. Otta, VI. Leitermann, T. Pekárek
1996	Pumori	7161	JV stěnou, alpský prvovýstup	Zdeněk Michalec, Leopold Sulovský
1999	Amin Brakk	5850	Z stěna, prvovýstup, Český expres	Marek Holeček, Filip Šilhan, David Štátný
1999	Great Trango Tower	6286	JV pilíř, prvovýstup, More Czech, Less Slovak	T. Rinn, P. Weisseser, J. Dutka
2000	Mera Peak	6200	SZ pilíř	Michal Brunner, Tomáš Rinn, Jiří Švejda
2000	Kwangde Ri	6011	SV stěna, prvovýstup, Ramri Ketí	V. Dvořák, R. Kašpárek
2000	Kwangde Ri	6011	JZ stěna, prvovýstup	R. Lienert, J. Doudlebský
2001	Kwangde Nup	6035	Sv pilíř, prvovýstup, Cheap Wine	J. Doudlebský, R. Lienert
2002	Kusum Kanguru	6369	J vrchol, prvovýstup, Birthday Cake	I. Foltýn, P. Chížňák, P. Strnadel
2002	Kusum Kanguru	6369	Z vrchol, prvovýstup, West Buttress	R. Kamler, S. Vomačko
2002	Tengi Ragi Tau South	6180	J pilíř, prvovýstup, Like a Dhal Bhat	R. Lienert, A. Toloch
2004	Denbor Brakk	4850	Z stěna, prvovýstup, Bloody Mary	P. Jonák, V. Šatava
2004	Šiša Pangma	8027	alpským stylem, Britská cesta s vrcholovou variantou*	Z. Hrubý, M. Minařík, *R. Jaroš a *P. Mašek
2005	Kyashar	6770	JZ stěna, prvovýstup, "Ramro chaina"	Jan Doudlebský, Marek Holeček
2006	Mount Meru Central	6310	SV stěna, prvovýstup, "Filkův nebeský smích"	Marek Holeček, Jan Kreisinger
2006	Garut	6504	prvovýstup na vrchol, "Dream of Chngabang"	V. Hlaváč, P. Mašek, J. Markup, I. Wondráček
2007	Drifika	6447	Z vrchol, prvovýstup, "Babba's Dead Cam"	M. Klonfar, J. Šplíchal
2008	Kapura	6200	SZ stěna, alpský prvovýstup, "Wild Wings"	Jan Doudlebský, Marek Holeček
2008	Kwangde Nup	6035	SV stěna, alpský prvovýstup, "Between Sun and Shadow"	Jan Kreisinger, Martin Kleštinec
2008	Teningbo	5839	S stěna, první v. na vrchol v alpském stylu, "Thank you"	V. Jakubec, M. Otta
2009	Latok IV	6456	JZ stěna, alpský prvovýstup	O. Mandula, J. Pliska
2013	Talung	7349	SZ pilíř, alpský prvovýstup, Thumba party	M. Holeček, Z. Hrubý
2013	Uzum Brakk	6422	Z stěna, alpský prvovýstup na vrchol	O. Mandula, J. Pliska
2017	Gasherbrum I	8068	JV stěna, alpský prvovýstup, Satisfaction!	Zdeněk Hák, Marek Holeček
2017	Minya Konka	7556	1. český výstup	Pavel Kořínek
2017	Gyaji Khang	7074	SZ stěna, prvovýstup	M. Vyroubal, T. Kruml, J. Sedlářík, P. Wronka, V. Mašek, P. Matoušek, O. Nováková

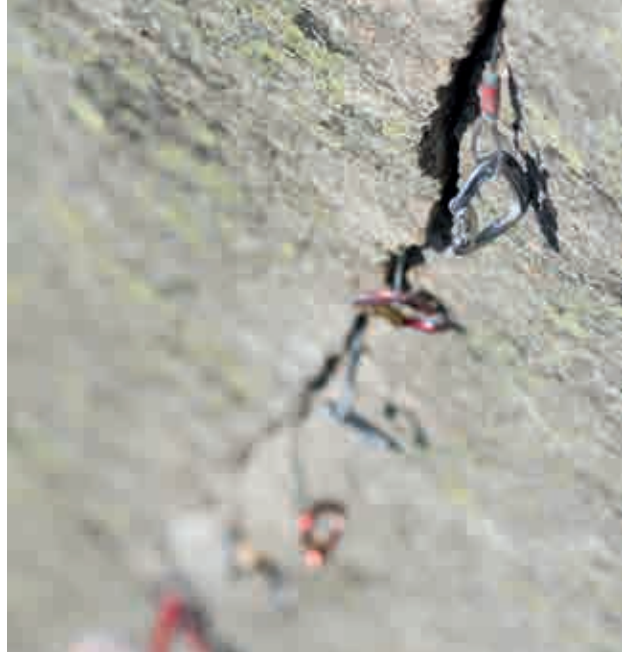
Rok v ČHS

Rok 2017 byl „jubilejní“ – 24. června 2017 uplynulo **120 let** od založení první horolezecké organizace na našem území. Tou organizací byl Český odbor Slovinského alpského spolku a proto se akcí připomínajících toto výročí zúčastnili i zástupci Slovinského horolezeckého svazu (PZS). Hlavní událostí bylo slavnostní setkání na Hrubé skále v Českém ráji, kam přijela řada významných osobností českého horolezectví. Další společné oslavy, sportovní i společenské, se uskutečnily ve Slovinsku. Připomínka historických vazeb podnítila i současnou spolupráci, jak bude uvedeno dále.

Rok 2017 byl volební - Valná hromadě ČHS, která se konala koncem března v Praze na Strahově, volila jak členy nového výkonného výboru, tak členy revizní komise a disciplinární komise. Volby se uskutečnily poprvé v režimu nových stanov – počet členů výkonného výboru byl snížen na pět a všichni zvolení funkcionáři získali mandát na čtyři roky, do valné hromady v roce 2021. **Předsedou** ČHS byl opětovně zvolen **Jan Bloudek**, z předchozí sestavy ve výboru zůstal **Petr Resch**, který byl následně zvolen 2. místopředsedou, a **Radan Keil**; novými členy se stali **Martin Veselý**, který zaujal místo 1. místopředsedy odpovědného za hospodaření, a **David Urbášek**. Vzhledem ke snížení počtu členů VV došlo i k novému rozdělení gescí za jednotlivé činnosti ČHS. Ve složení **Revizní komise** ČHS nenastaly po volbách žádné změny s výjimkou toho, že funkce předsedy se ujal **Martin Mašát** místo **Michala Všeckého**; členkou zůstává **Jana Krtková**. Změnilo se obsazení **Disciplinární komise** – jejími členy se stali **Jakub Filip**, **Miloslav Šramota** a **Vladislav Rezek**, který byl při prvním jednání komise zvolen předsedou.

Rok 2017 byl úspěšný z hlediska mezinárodní spolupráce a postavení ČHS. V průběhu roku se uskutečnila dvě týdenní setkání v rámci mezinárodního projektu **Climbing for Everybody**, jehož leadrem je ČHS. Jarní setkání uspořádal slovenský SHS James ve Vysokých Tatrách, podzimní lezení v Paklenci zorganizovali Chorvaté. Projekt, v němž je zapojeno šest horolezeckých svazů, se stal impulsem pro těsnější spolupráci: ČHS byl v červnu přijat do **Balkánské horolezecké unie** se statutem člen pozorovatel, rozběhla se **spolupráce Slovinci**. Na podzim bylo završeno úsilí o založení evropské horolezecké asociace - **European Union of Mountaineering Associations (EUMA)**, která má zastupovat zájmy horolezců zejména ve vztahu k Evropské unii. Zakládající zasedání EUMA, do které se přihlásilo 23 horolezeckých svazů, se uskutečnilo 25. 11. v Mnichově; předsedou byl zvolen **Roland Stierle** z DAV, **zastupujícím předsedou** se stal předseda ČHS **Jan Bloudek**.

Rok 2017 byl významný z hlediska členství v ČHS. Spolupráce se Slovinským horolezeckým svazem přinesla nabídku v podobě balíčku **ČHS Trio**, který obsahuje vedle členství v ČHS i členství v PZS a cestovní pojištění pojišťovny UNIQA.

Nabídku Trio využila tisícovka členů, cestovní pojištění si koupila zhruba čtvrtina. Členství v PZS umožňuje našim členům získat **slevy na chatách** v Alpách, Pyrenejích apod., které jsou ve vlastnictví horolezeckých svazů zapojených do mezinárodní reciproční úmluvy zaměřené na využívání a podporu údržby horských chat. Za zmínku také stojí, že členové ČHS si mohli poprvé zakoupit členství, pojištění i ČHS Trio prostřednictvím **e-shopu**, jakkoli jeho první verze vykazovala některé nedostatky. Rok 2017 přinesl, pravděpodobně i díky výše popsané nabídce a rozvíjející se podpoře mládežnických klubů **další nárůst členů**, kterých má nyní ČHS zhruba **20 tisíc**.

Rok 2017 byl velmi turbulentní z pohledu financování. Aféra Fotbalové asociace ČR odhalila neprůhledné a neférové rozdělování státních dotací. MŠMT poté pozastavilo většinu dotačních programů. Následná snaha o nápravu sice přinesla do rozpočtu ČHS významně více peněz, finanční přínos byl ale poněkud „znehodnocen“ administrativními průtahy, chybami a velmi pozdním přidělením dotací. V důsledku úsilí ministerstva o zprůhlednění státní podpory sportu došlo k velkému zpoždění ve vyhlášení dotačních programů na rok 2018, což způsobilo ČHS i dalším sportovním svazům v závěru roku značné problémy.

Rok 2017 naznačil potřebu změn v oblasti řízení a organizace ČHS, které musí reagovat na rozšiřující se okruh činností ČHS a na zvyšující se požadavky kladené na sportovní svazy zvenčí. Na to reagují i prioritní úkoly nově zvoleného výkonného výboru, k nimž patří dokončení programování členské databáze a systému objednávání průkazů a pojištění, stabilizace a postupné personální posílení sekretariátu, intenzivnější komunikace s oddíly, a pochopitelně i rozvoj v jednotlivých oblastech činnosti ČHS (projekt mládeže, garantované horškolky, sport v návaznosti na olympijské hry, databáze skal atd.).

Co přinesl rok 2017 v hlavních oblastech činnosti ČHS?

O úspěších v oblasti sportu se dočtete v Událostech roku. Zde zmíníme jen to „nej“ – Adam Ondra - **Silence**, nejtěžší cesta na světě za 9c, Mára Holeček, Zdeněk Háek - Satisfaction, prvovýstup na **Gasherbrum I**. V oblasti soutěžního lezení je třeba zmínit rozběhnutí **Vrcholového sportovního centra mládeže**, do kterého bylo zařazeno 18 talentovaných závodníků, a také rozšíření profesionální podpory Olymp centra sportu MV na šest nejlepších závodníků. Zařazení soutěžního lezení na program Olympijských her 2020 v Tokiu přineslo zvýšený zájem o tento sport, jehož negativním důsledkem mohou být i **snahy o osamostatnění** tohoto sportu. V diskusi, která se k tomuto tématu koncem roku otevřela, ČHS jasně deklaroval, že si **oddělení soutěžního lezení od ČHS nepřeje**, neboť fungování všech horolezeckých disciplín „pod jednou střechou“ považuje za přínosné pro všechny zúčastněné.

V oblasti vzdělávání se uskutečnily **instruktorské kurzy** SCI, RCI a HAL, které úspěšně absolvovalo 26 členů ČHS. Souběžně se konala i doškolení, kterých se zúčastnila padesátka instruktorů. Již druhým rokem měli členové ČHS možnost absolvovat **akreditovaný kurz** Instruktor lezení na umělé stěně, a spolu s ním získat i **trenérskou licenci C**. Celý kurz, který se uskutečnil v jarním a v podzimním termínu, úspěšně absolvovalo 22 členů. V průběhu roku se uskutečnilo **6 metodických dnů pro veřejnost**. Největší zájem byl o ledolezení na ledové stěně Víř. Hodně zájemců přilákaly i akce zaměřené na základy bezpečného lezení a jištění (Srbsko, Rabštejn), na bezpečný pohyb na ferratách (Víř), i metodické dny na horolezeckých festivalech v Teplicích nad Metují a na Hrubé skále.

Dále se dařilo rozvíjet **práci s mládeží** – do projektu mládeže je zapojeno již 40 oddílů. Zájem o spolupráci a výměnu zkušeností mezi těmito oddíly potvrdilo setkání, které se uskutečnilo v polovině října na Vysocině za účasti třinácti zá-

stupců oddílů. Zejména díky činnosti oddílů zapojených do projektu mládeže se daří zvyšovat počet dětí a mládeže v ČHS; na konci roku 2017 bylo v ČHS již více než **6 tisíc dětí** ve věku do 18 let. Oddílům zapojeným v projektu byly poskytnuty finanční příspěvky v celkové výši téměř 820 tisíc Kč. Práce s mládeží byla mimo zmíněný projekt podpořena i prostřednictvím **grantů ČHS**, které byly rozděleny v celkové výši 237 tisíc Kč.

Členové oblastních vrcholových komisí a správci se věnovali průběžné **údržbě skal**, zejména kontrole a výměně jištění. ČHS zakoupil v roce 2017 materiál na **údržbu skal** v hodnotě více než **2 mil. Kč**, s tím, že část jisticích prostředků byla poskytnuta za výhodnou cenu prvovýstupcům. Bezpečné osazování jištění bylo podpořeno dvěma **školeními**, které připravila CVK. Údržba skalních oblastí byla podpořena granty ČHS, v celkové částce zhruba 78 tisíc Kč. V průběhu roku probíhala řada **jednání s orgány ochrany přírody** týkající se **povolení lezení**. Někteřá jednání skončila úspěchem (Zlatník, Ostaš), v několika případech jsme museli akceptovat větší omezení ze strany orgánů ochrany přírody (Brdy, pravý břeh Labe), na výsledky dalších jednání čekáme (Tiské stěny, celé Broumovsko).

Významný posun doznala **databáze Skály ČR** – vedle průběžného doplňování funkcí (zejména mapové služby) a dat byla navázána spolupráce se společností Seznam.cz, díky které nyní najdete na **Mapy.cz** všechny skály z naší databáze, ke kterým máme souřadnice, se základními podmínkami lezení a odkazem na stránku skály do naší databáze. Údaje jsou s mapami synchronizované, změny a úpravy na straně ČHS se na mapy.cz objeví hned druhý den.

Božena Valentová

ilustrační fotografie Standa Mitáč

Zvětrávání povrchu skal, skalní nestability a říčení

Ptala se Božena Valentová, odpovídal a fotil Jiří Adamovič – geolog, který se věnuje geomorfologii pískovcových skalních oblastí.

I skály padají...

Nemá smysl si nic namlouvat, lezení po skalách není úplně bezpečný sport. Záleží samozřejmě na každém lezci – lezeckou techniku, sílu, psychickou odolnost lze „natrénovat“ a mít tak riziko pádu pod kontrolou.

Bezpečnost lezení ale ovlivňují i vnější faktory, které lze mít pod kontrolou jen částečně, nebo dokonce vůbec. Vnější faktory – počasí, laviny... - se projevují hlavně při lezení v horách. Na skalách tato rizika pochopitelně nehrozí (i když ani příchod náhlé bouřky nelze podceňovat), nicméně s jedním vnějším faktorem je nutno počítat.

Tímto faktorem je, „horolezecky laicky“ řečeno, nedostatečná pevnost skály, tj. riziko ulomení chytu či stu-

pu, selhání přírodního jištění, riziko pádu kamení či dokonce odlomení celého skalního bloku. Část nehod, někdy i fatálních, ke kterým při lezení dochází, jde na vrub právě těmto rizikům.

Jak tato rizika vznikají, co je ovlivňuje, na co si máme dát pozor?

Výše popsaná rizika jsou důsledkem zvětrávání a eroze, jimž jsou skály trvale vystaveny. Při zvětrávání se uplatňují fyzikální procesy, z nichž největší význam má mrznutí a rozmrzání. Led má větší objem než voda, proto při mrazech horninu trhá. Proto je potřeba větší opatrnosti při lezení v době tání,

kdy voda zamrzlá v puklinách opět přechází do kapalného skupenství a často nechává „viset“ ve stěně zcela volné bloky, oddělené působením posledního mrazu. Riziko přínášejí i další klimatické situace, opatrnost je třeba např. při lezení po vydatnějších deštích. K dalším faktorům, které způsobují zvětrávání a následný odnos materiálu, patří např. krystalizace solí (blíže v části věnované pískovcům), změny teplot nebo vegetace.

Případné ulomení chytu či stupu je spíše subtilnější geologický proces, jakkoli může mít pro lezce fatální následky. Co ale když se utrhne velký skalní blok, spadne celá skalní věž? Našla jsem pro tento proces označení skalní říčení.

Tyto případy patří do velké skupiny svahových pohybů, které mají jednoho společného jmenovatele: gravitaci. Dojde-li ke ztrátě soudržnosti horninového masivu, působením gravitace se masiv nebo jeho část přemístí z vyšší (tj. méně stabilní) pozice do nižší, stabilnější pozice. Pro potřeby horolezectví asi nemá smysl bavit se o pomalých gravitačních deformacích: plíživých pohybech, které trvají dny, týdny, nebo i roky. A z těch rychlých svahových pohybů, kam patří i různé sesuvy, bahnotoky a podobně, má pro horolezce určitě největší význam popovídat si právě o skalním říčení. Je to situace, kdy dojde k náhlému pádu celého skalního výchozu nebo jeho části.

Působí tyto procesy na všech skalách stejně, nebo jsou skály (horniny), kterých bychom se měli „bát“ víc?

Na tuto otázku neexistuje jednoduchá odpověď. Záleží na tom, zda se obáváme spíše ulomení jemného chytu, nebo pádu celých skalních bloků. To první záleží na náchyllosti horniny vůči zvětrávání, zatímco to druhé záleží na mnoha faktorech, z nichž nejdůležitější je křehké porušení horniny - puklinatost. Například křemence jsou velmi odolné vůči zvětrávání, ale při působení napětí se chovají spíše křehce a jako takové mohou být místy hustě rozpukané. Svoji roli může hrát i textura horniny: notoricky známé pláty břidlic nebo střídání vápenců s jílovcí, jejichž důsledkem může být vylomení celých desek, atd.

Tou nejdůležitější vlastností, která určuje míru náchyllosti skály k erozivním procesům a na němž je rozvolňování každého skalního masivu samozřejmě závislé, je již zmíněné rozpuštění - geologové by řekli tektonické porušení - a orientace puklin vůči stěně. Nezáleží ani tak na typu horniny, jako na intenzitě a stylu jejího rozpuštění. Styl rozpuštění je specifický pro každou horninu. Při lezení na sloupcovitě odlučném čediči si jistě každý uvědomuje riziko vylomení celého sloupce a techniku lezení a jištění tomu přizpůsobí. Když se vrátíme k lezení v době tání, je jasné, že riziko je vyšší nejen dokud neroztaje všechen led, ale také dokud nedojde k přiměřenému vysušení puklin.

Do jaké míry lze rizika předvídat, čeho je dobré si všimnout?

Myslím, že většinu vyjmenovaných případů mohou skalní lezci na základě své předchozí zkušenosti a informací, které si o konkrétní výstupové cestě opatří, docela dobře předvídat.

Je ovšem několik věcí, kterých by si měli zvláště všimnout tehdy, kdy se chystají na

Paty skal v okolí Drábských světniček (Český ráj) jsou postižené jak plíživým sjížděním jednotlivých skalních kulí, tak náhlými případy skalního říčení.

zlezení zatím nedotčeného skalního objektu. Například je dobré si ujasnit, kde leží u každého objektu (tedy věže) jeho těžiště. Pokud se těžiště promítne mimo základnu toho objektu, je ostrážitost namístě. V takových případech je potřeba zjistit, jak vypadá propojení skalního objektu s jeho podložím – to většinou není vidět, protože pata věže je zakrytá sutí, pískem nebo hlínou. Minimálně u často lezených excentrických věží by se pevné propojení s podložím mělo ověřit geofyzikálně, například metodami mělkého seismického průzkumu. To je samozřejmě mimo možnosti individuálního lezce.

Co se ale dá ověřit poměrně snadno, vizuálně, je přítomnost rizikových puklin, zvláště těch, které mohou fungovat jako kluzné plochy. Je jasné, že nejrizikovější je sklon kolem 45° a úklon po svahu dolů. Riziko gravitačního oživení pukliny se ještě zvyšuje, když je puklina v důsledku starších tektonických pohybů pěkně vyhlazená (dá se říct, že má dobře „namazáno“). Pokud je puklina nevhodně orientace propojená nebo téměř propojená napříč celým skalním masivem, můžeme zříčení horninových bloků očekávat velmi brzy. Živé pohyby na puklině můžeme jednoduše otestovat tak, že puklinu osadíme tenkým sklíčkem pevně připojeným (třeba zasádrovaným) k oběma stěnám pukliny a čas od času ho zkontrolujeme. Jinak se ovšem pro přesný monitoring pohybů na puklinách používá daleko sofistikovanějších metod. A ještě jedné věci bych si všiml: svislé pukliny jsou – aspoň na pískovcích – od sebe velmi často oddalovány pákovým efektem pronikajících kořenů. Skalní stěny, nad kterými rostou stromy, jsou tedy z hlediska stability také rizikové – zvláště tehdy, kdy svislé pukliny jsou zhruba rovnoběžné se skalní stěnou.

Dá se říci, že jsme „pískovcová velmoc“. Jak jsou na tom pískovce z hlediska výše popsaných procesů a rizik?

Asi 30 % objemu klasického pískovce je tvořeno póry. To z něj činí horninu, kte-

Hradní skála v Jestřebí na Českolipsku: po skalním řícení v říjnu 2009 toho z hradu zbylo jen málo, foto J. Adamovič

rá je více než jiné horniny citlivá na vnější klimatické vlivy. Když se póry zaplní vodou, je hornina téměř o jednu pětinu těžší, při proschnutí se opět odlehčí. Je potřeba si také uvědomit, že opakovaným zvlhčováním a vysoušením pískovce krystalizují v pórovém prostoru soli, složené z iontů obsažených v pórových vodách. Nejtypičtějším minerálem je sádrovec, tvořený vápníkem vyloučeným z pískovce samotného nebo ze spráše v jeho nadloží a sírou obsaženou v atmosférických srážkách. Krystalizační tlak spojený se vznikem těchto solí je tak velký,

že na kontaktu s krystaly dochází k drčení křemenných zrn. Výsledkem je neustálé oddrolování zrníček na povrchu pískovcových stěn, ale třeba i ve spárách a kominách. Specifika spojená s přítomností pórů neplatí pro pískovce silně tmelené křemítem tmelem, jaké jsou například na Suchých skalách v Českém ráji. U karbonátového tmelu ale zase může hrát roli jeho rozpouštění zasakujícími dešťovými vodami, což má za následek přeměnu pevného pískovce na sypký písek.

Pevnost pískovce záleží v zásadě na míře jeho stmelení. A druhotný tmel v pórech pískovce vznikne buď přeměnou některých součástí v původním pískovci již obsažených (např. karbonátový tmel ze schránek mlžů nebo slabý křemíty tmel vznikající tlakovým rozpouštěním křemene), vysrážením z roztoků, které skrz pískovec proudí (např. železitý tmel na Kokořínsku), anebo tlakově-tepelnými účinky v blízkosti velkých zlomů (např. křemence na Suchých skalách u lužického zlomu). Podle geologické situace tak jsou oblasti, kde je pískovec soudržnější, tvrdší, a oblasti, kde se snadno drolí. To však nesouvisí se stabilitou stěn, protože tam hraje hlavní roli rozpukání. Třeba na křemencových Suchých skalách je mnohem vyšší počet nestabilních bloků než v měkkých pískovcích na Apoleně nebo ve Skaláku.

Proč není bezpečné lézt na mokřém / vlhkém pískovci, proč jsou některé pískovcové oblasti v zimním období uzavřeny?

Z vlhkého pískovce se snáze oddrolují zrnka a lezení po dešti tak vede k rychlejšímu úbytku horniny. Může to být ale i záležitost soudržnosti celé horniny, a to v případě pískovců bez jakéhokoliv tmelu, držících pohromadě jen těsným prostorovým uspořádáním zrn – příkladem budiž skalní město Apolena v Českém ráji. Jak nedávno ukázal tým vedený J. Bruthansem, při namočení ztrácejí tyto pískovce 90 % své soudržnosti, klesá jejich pevnost v tlaku i tahu. Suché kostky takového pískovce lze přejet autem bez toho, že by se rozpadly. Po ponoření do vody se ale kostka stejného pískovce po pár hodinách samovolně rozsepne na hromádku písku.

Jak je to s řícením pískovcových skal v současnosti?

Podíváme-li se na případy skalního řícení v našich pískovcích v posledních dvou desetiletích, zjistíme, že prakticky každý rok dochází k pádu velkého skalního objektu o objemu několika set metrů krychlových. Namátkou lze jmenovat velké řícení v roce 1997 u Loubí na Kokořínsku, v roce 2003 rozpad věže Harém na Apoleně nebo v roce 2011 zřícení stěny na patě hradu Valdštejn v Českém ráji. Mimořádně „produktivní“ byl rok 2009, kdy padla část věže Velké Apollo ve Sloupu, část skály s hradem Jestřebí na Českolipsku, věž nad chatou U Galejníka na Juliovcé v Lužických horách a věž Pinta na Příhrazech. Začátkem téhož roku se zřítily také velká věž nedaleko věže Zobák v Písečném dolu na Kokořínsku. Překvapivý byl pád dost frekventované věže Jestřebická perla na Kokořínsku v lednu 2014. Bloky zřícené v posledních desetiletích tvoří poměrně významnou část osypů na patě pískovcových skal i přesto, že životnost těchto bloků před úplným rozpadem na písek se počítá ve stovkách

Myslete na to, že
největší PŘEDNOSTÍ
Je vaše vůle.

Vždy a všude s cestovním
pojištěním UNIQA

Myslete

www.uniqa.cz

nebo i prvních tisících let. To ukazuje, že skalní říční je poslední dobou intenzivnější než dřív. Příčinu můžeme nejspíš hledat v klimatických extrémech poslední doby, kdy se období sucha střídají s přívalovými dešti a během jedné zimy dochází k opakovanému zamrznutí a tání vody v puklinách.

Existuje evidence rizikových skalních objektů, nebo evidence těch, které se už zřítily?

Dosud existovala jen databáze svahových defor-

mací na České geologické službě-Geofondu, která se ale soustředí spíše na klasické sesuvy. To se nedávno změnilo. Pokud by někdo z pískovcových lezců měl zájem, může se podívat na aplikaci umístěnou na stránkách Geologického ústavu AV, <http://rockfall.gli.cas.cz>. Jedná se o databázi skalních říčních v českých pískovcích. Zatím je zpracovaná pro oblast Kokořínska a Českého ráje, postupně budou přibývat i další pískovcové oblasti. Pro jednotlivé případy skalního říčení i pro nestabilní skalní ob-

jekty je tu k dispozici popis situace (někdy s plánkem), popis geologie a diskuse možných příčin skalní nestability. Evidované objekty si lze zobrazit v mapě. Databáze má jednu velkou výhodu - je zcela otevřená pro vkládání poznámek i celých nových objektů od kohokoliv. Stačí se jen zaregistrovat a získat tak heslo pro vkládání. Spoléháme na to, že díky aktivitě všímavých návštěvníků skal, a především horolezců, bude databáze stále kvalitnější a úplnější. A že tak bude zpětně sloužit těm, kteří ji pomáhají doplňovat.

Sokolíci z prvního vrhu

V rámci tříletého cyklu projektu „Sokolíci“ se ČHS snaží přivést do hor talentované mladé lezce, učít je novým zkušenostem a pracovat s nimi jako s týmem. Propracovanější koncept alpinistické reprezentace horolezeckému svazu po několika letech chyběl a z horského lezení stal spíše sport individuálů. Těžko soudit, jestli to je dobře nebo špatně. Myšlenka reprezentačního družstva mladých „Sokolíků“ (lezců do 24 let) má za cíl navázat na to nejlepší z tradice úspěšného československého horolezectví a vytvořit podhoubí pro organizovanou reprezentaci. Ať už v budoucnu seniorskou, nebo alespoň fungující juniorskou.

Text a foto Stanislav Mitáč

letí do světa

V lednu 2018 skončil první pilotní cyklus, který vycházel převážně z nadšení Honzy Zbranka, sdíleného fotografem Standou Mitáčem. V únoru 2018 začíná nové tříleté kolo.

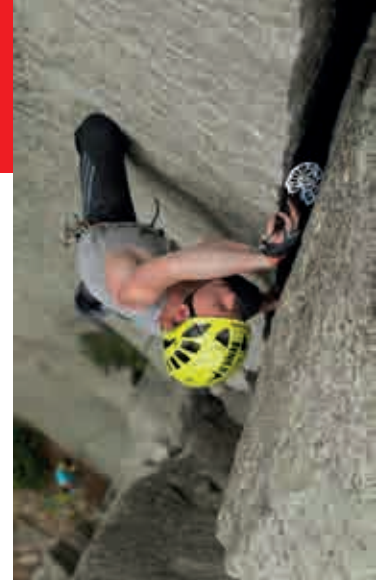
Matěj Svojtka

Tereza Svobodová

Matěj Svojtka

2015 Banda na spárách

Horký letní den na parkovišti u Mekáče na okraji Prahy. Snad třicet sedm stupňů. Pro malou skupinku sportovkářů zrovna přijíždí Vašek „Šatavis“ Šatava. Mladíci se nalodují do černé káry. Tak nějak to začalo fungovat. Šatavis po cestě moc nemluvil. Ale když už se ho někdo ze zadních sedaček zeptal na konkrétní věci, začal pomalu vyprávět o svých zážitcích z hor a velkých stěn. Nakonec se celkem rozjel: Grónsko, Kyrgyzstán, Alžírsko, americké písky... Mladasové na sebe koukali s otevřenou pusou. Cesta utekla rychle.

V italském Orcu, vyhlášené oblasti tradičního lezení, už takové vedro nebylo. Před deštěm se schovávali do převislých cest. A tam to začalo fungovat i obráceně. Jeden z nováčků – Matěj Svojtka tehdy na OS přešel stropní spáru „Lego-land“ 7 b+ i se zakládáním friendů, které poprvé pořádně vyzkoušel snad den předtím. Šatavis jistil a uznale pokývnul.

Prvního výjezdu do Orca se účastnil také Ondra Tůma a Terka Svobodová, která si tu mimo jiné vyzkoušela první pád do friendu. Letící s dalším friendem v puse/ruce vyzkoušela kvalitu svého zakládání. Klíčový kus vydržel. Jinak by ji čekaly kotouly po šikmé polici kamsi hrubě pod štand. Spoustu překvapení si tu zažili i dva kluci, kteří se nakonec rozhodli na žádný další výjezd nepřipojit. Vojta Vlk a jeho nezapomenutelné komentáře: „No, tak v 7a už jsem nesešel ani nepamatuju. A že bych bojoval v 6a, to se mi taky moc nestává.“ A Denis Pail, ten si tehdy mezi tradičními spárami našel jeden místní omyl – stěnové sportovní 8a a co se čísel týče, postaral se tak o nejtěžší přelez alpinistického zájezdu. Spáry mu ale nezavoněly – skoro všechny oblezl po mikrolíštách kolem.

Voie Petit

Denis Pail

2016 Deset dní na ledovci

Tady to začalo dost podobně – horký letní den v Chamonix. A mnoho litrů bylo vypoceno i během pochodu přes ledovec k věži Grand Capucin. Po dobu deseti dní tu fungoval český základní tábor, ze kterého se vyráželo na jednodenní lezecké pokusy do stěny „El Kapucína“. V jednu chvíli to ale vypadalo i na neplánovaný bivak. Kluci byli blízko přelezu klíčové délky cesty „Voie Petit“ 8b. Kdyby tehdy Honza Zbrankel nesmeknul ve výlezu z převisu, zřejmě by s Ondrou Tůmou proklepali noc na polici a druhý den cestu dolezli. Honza jakožto doprovod však byl nakonec rád, že cestu může nechat klukům – ať si ji v budoucnu vylezou celou sami a mají z toho o to větší radost.

Český tábor přišli na dvě noci navštívit také Pavel „Bača“ Vrtík s Honzou „Stračesem“ Strakou a na kratší dobu se připojili také Pavel „Džony“ Jonák s Terkou Svobodovou, kteří si vylezli pěkně dlouhé 6c na Trident du Tacul v husté mlze, kdy situaci komentovala Terka: „To je alpinismus. Nikdo tu za tebe nic neudělá – až unavenej slaniš dolů, ještě si budeš muset roztavit sníh a sám uvařit jídlo.“ Džony se na ni podíval: „No vidíš, to je stejný jako doma.“ (Video z akce najdeš tady: emontana.cz/voie-petit-video pozn.)

Slanění z Grand Capucina

Tábor na ledovci

Sokolíci jdou husím pochodem z lanovky pod Grand Capucina

Letící sokolík...

2017 Pouštní zářezy

Ano, proč to zatajovat. Myšlenka navštívit teplé a suché Jordánsko vznikla právě během desetidenního pobytu na ledovci pod Grand Capucinem. Asi sedmý den, kdy český tábor zasypala sněhová přeháňka a mladí alpinisté se div neudusili ve vlastních stanech. Standa do toho začal básnit o vyhrátých půlkilometrových big wallech, které navštívil rok před tím. Bylo domluveno na místě. Vrcholná alpinistická akce tohoto tříletého cyklu tak proběhla paradoxně na poušti, která na první pohled slovo „Alpy“ připomínala jen vzdáleně. Ale když stojíš pod stěnou Jebel Rumu a nahoru to máš poctivých 500 metrů lezení, pokouší se o tebe úplně stejné mdloby jako v řídkém vzduchu hor. Terka Svobodová se na tuhle akci vydala s Peťou Růžičkovou a holky geniálně spojily síly. Vybraly si cestu „Rock Empire“ 8a od českých autorů Tomáše „Tomajdy“ Sobotky, Ondry Beneše a Michala Roseckého z roku 2005. Ono geniální spojení holčičích sil spočívalo v tom, že Terka Svobodová tahala spíše odvážnější délky po vlastním jištění a Peťa Růžičková rozlouskla klíčovou boulderovou sekvencí. Během ní našťástí nemusela manipulovat s friendly. Ve stěně si holky užily spoustu vtipných chvil a také svůj první bivak ve stěně. Vznikla tu legendární hláška ohledně metodického způsobu štanování: „Udělej co největší chuchvalec a něco z toho vydrží.“ (Video z akce najdeš tady: emontana.cz/dve-holky-ve-velke-stene pozn.) V Jordánsku si zapsali slušný zářez i kluci Matěj Svojtka s Jáchymem Srbem. To je takhle ve vesnici oslovil jeden Beduín a machroval, že leze. „Dobrý, kámo, a máš vůbec sedák?“ brali jsme ho na lehkou váhu. Nakonec se ukázalo, že je spoluautorem projektu izraelského lezce Elada Omera, který ve stěně Jebel Rum navrtal projekt za 8a a výš. Kluci se do tohoto směru (který prý v roce 2005 lákal

i Tomajdu, ale už nebyl čas, pozn.) nekompromisně pustili a postupně nacvičili klíčovou délku. S jedním bivakem poté cestu jako první prostoupili volně a navrhli obtížnost 8b, kterou potvrdil během krátké návštěvy cesty i Honza Zbranek.

Krom těchto akcí v létě 2017 Jáchym a Honza vylezli vyhlášenou cestu „Divine Providence“ 7 b+ pilířem d'Angle na Mt Blanc. To možná trochu popíchl i kluky Matěje s Ondrou, kteří dali další pokus ve staré známé cestě – „Voie Petit“ 8b na Grand Capucina. Jejich pytel zatím visí.

2018-2020 Nové kolo se rozjíždí, naskoč!

V roce 2018 začíná nový tříletý projekt mladých alpinistů s pracovním názvem „Sokolíci“. Doufáme, že i ve druhém cyklu se připojí podobně motivovaní lezci jako v tom prvním. Do budoucna pak budeme úplně nejraději, když absolventi prvního, druhého a případně i třetího kola budou navzájem spolupracovat a plánovat spolu samostatné úderné výpravy do hor!!!

▲ Matěj Svojtka v cestě Sultan Al Mujahidin
Petra Růžičková a Tereza Svobodová v Rock Empire ►

Anketa exMladých alpinistů na otázky:

▲ „Co překvapivého jsi zjistil během akcí Komise alpinismu?“ a ▲▲ „Jaké máš alpinistické plány a vize do budoucna?“ odpovídali účastníci prvního kola.

Ondra Tůma

▲ V rámci Komise alpinismu jsem se zúčastnil dvou akcí – Orco a Chamonix. Orco bylo samozřejmě oproti lezení v Chamonix dětskou hrou, dalo mi ale určitě odvahu se pustit po vlastním jištění do něčeho těžšího. Do té doby jsme s respektem prolézali klasiky a sednutí nebo pád do friendu nepřipadal v úvahu. Chamonix byl obrovské zážitky, skoro dva týdny na ledovci s partou kámošů a lezení krásnější cest po ty nejlepší žule. Do toho pokusování cesty „Voie Petit“, což byl fakt silnej zážitek.

▲▲ Díky výletu do Chamonix a pokusování „Voie Petit“ bych do týhle cesty zase rád nakouknul, letošní pokus byl opět neúspěšný. Dál bych rád jezdit do hor a lezl nějaký krásný dlouhý klasiky, protože to mě na lezení v horách baví nejvíc – ty lehčí cesty, pěkně na lehko a valit. Jako vzdálenou budoucnost vidím Alpskou trilogii, to je můj velký sen.

Jáchym Srb

▲ Během akce na Grand Capucinu mě ponejvíc překvapilo, že se moje konstrukce ledovcového iglů – latriny tak tragicky neosvědčila. Jeden večer to ještě byla hrdá apsida z bytelných firnových kvádrů, svatostánek úlevy pyšně shlížející na stanový tábor na ledovci; další den ráno jsme na stejném místě našli jen hromadu mokrého sněhu.

Jako syn stavebního inženýra vnímám toto selhání obzvlášť úkorně. Při výjezdu do jordánského Wadi Rum mě nejvíce překvapila první noc pod střechou Beduína Saleema. Odesl jsem si pozorování, že pouštní nebe, orientálně naslédlý vzduch a nezvyklé vnější prostředí mohou působit jako silný katalyzátor sociální dynamiky v uzavřeném kolektivu.

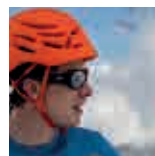

▲▲ Rád bych se podíval do vyšších a odlehlejších kopců a zkusil víc kombinovat čistý lezení s alpinismem. Myslím, že na tomhle poli mám větší potenciál, než při odškrtávání supertěžkejších a dobře odjištěnějších vicedélek. Tam ať choděj mladý a nadějný, se silným prstem, kulatým bicákem a precizní technikou. Výhledově si pomyslím na skupinu věží Trango v Karákoramu nebo na nějaký prvovýstup třeba v Kyrgyzstánu. A pak taky máme pořád pověšenou pytel na jedné cestě na Grand Capucin, tak až hoši pěkně nacvičej tu délku za 8b, rád se s nimi svezu ve vláčku. (směje se)

Matěj Svojtka

▲ Žádné drby po mě radši nechtěj, pár by jich asi bylo. Když ale zůstanu čistě u alpinismu, tak mě celkem překvapilo, co to všechno to obnáší, když chce člověk vylézt něco těžkého v horách, kolik dřiny a práce to je. Že to oproti sportovnímu lezení vyžaduje mnohem víc přípravy, taktiky a zkušeností. Každopádně mě ty naše výlety otevřely obzory a namotivovaly do cest, o kterých bych dřív ani neuvažoval.

▲▲ Letošní rok bych byl rád, abychom konečně dolezli náš projekt v Chamonix, který sice byl od začátku pro nás dost velké sousto, ale když už jsme do toho investovali tu energii, tak by byla škoda to nedokončit. Také si jedu za pár týdnů vyzkoušet dělání vicedélkových prvovýstupů (do Mexika, pozn. aut.), tak jsem zvědavý, jak mě to bude bavit. Dlouhodobější vize je každoročně cestovat za alpi-

nismem do zajímavých zemí a nasávat do sebe nejen sportovní a lezecké zážitky, ale také ty cestovatelské. To se mě zdá na alpinismu úžasné, že to není jen o sportovním výkonu, ale naplňuje nás celý ten proces okolo. Rozhodně se ale nebudu bránit žádné formě alpinismu, protože člověk nikdy neví, kde na něj zrovna čekají ty nejhezčí zážitky a radost.

Tereza Svobodová

▲ Že ti velcí (horo)lezci, o kterých čte člověk v Montaně, jsou taky normální lidi! A občas se i bojí – třeba když jsem se učila zakládat (směje se). A taky když je člověk poprosí, tak vám všechno ochotně vysvětlí a doporučí spoustu věcí, cest a nápadů. Taky jak skvělá je bramborová kaše z pytlíku (hlavně v batohu nic moc neváží) a že všechno, kam přidáte špek, je skvělé (i když ne, tohle už jsem věděla i před tím). Hmm, a co ještě? Třeba, že spát na sněhu není tak strašné, jak jsem si to představovala, a lézt spárý s friendama je super.

▲▲ Chtěla bych se hlavně zlepšovat ve svých schopnostech lézt v horách a to i zimních. To bude ale asi ještě chvíli trvat. Můj sen-plán do budoucna je vylézt něco severní stěnou Eigeru, spíš ale něco těžšího, sportovnějšího jako „Magic Mushroom“ (i když mě od toho všichni odrazují, že je to pěkně nekvalitní skála). A taky bych hrozně ráda zorganizovala nějaký výlet do Kyrgyzstánu na Pamír třeba do údolí Kara Su a pokusila se tam o nějaký prváč. Ale na to, myslím si, potřebuju ještě nasbírat pár let zkušeností. Taky bych ráda přelezla spoustu věcí v Chamonix a někdy se zajela podívat na Yosemite z Half Domu (směje se).

Orco 2015

Ondra Tůma, Matěj Svojtka, Tereza Svobodová, Denis Pail, Vojta Vlk, Honza Zbrank, Dušan „Stoupa“ Janák, Honza „Stračes“ Straka, Vašek „Šatavis“ Šatava a Standa „Sany“ Mitáč

Chamonix 2016

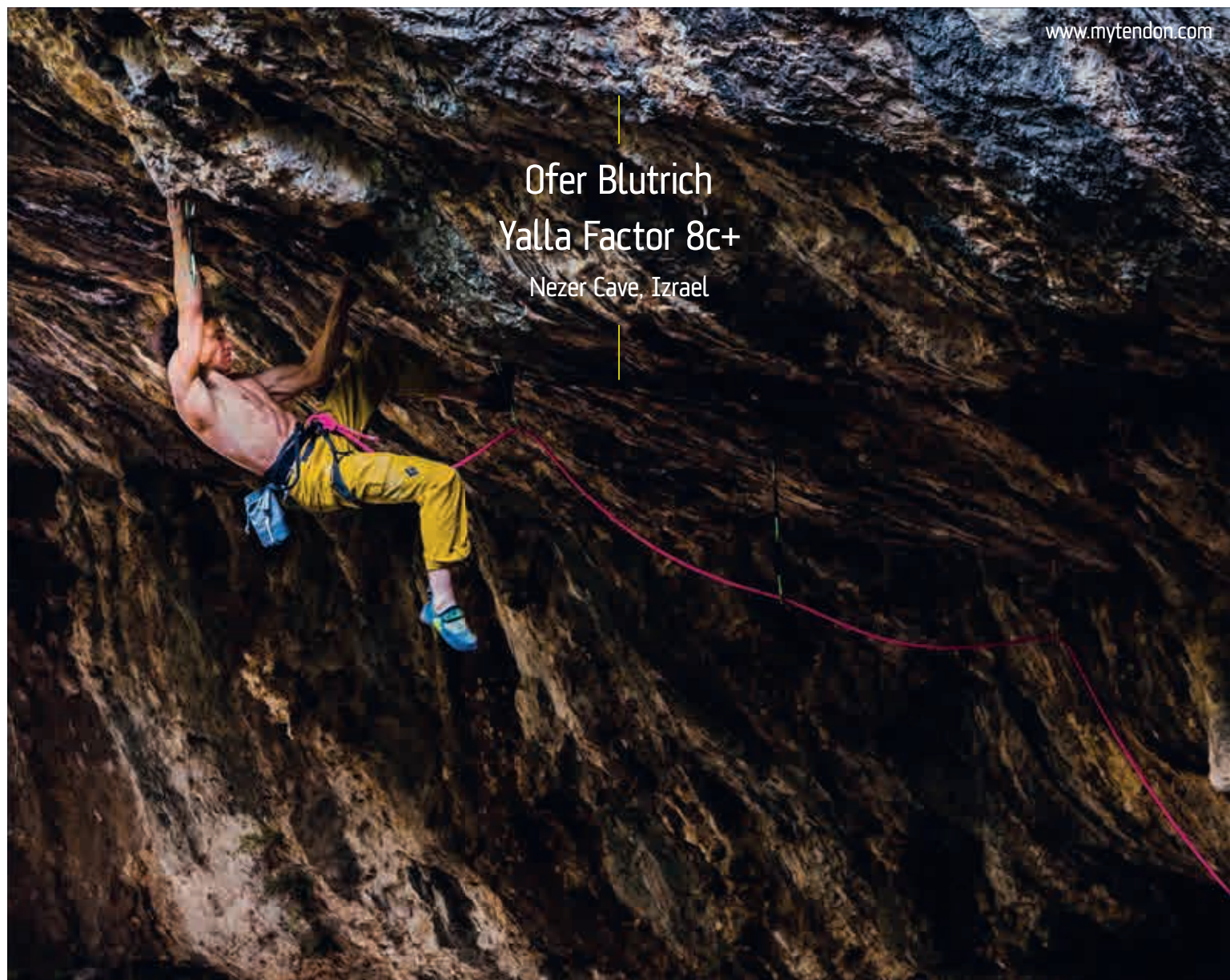
Ondra Tůma, Matěj Svojtka, Tereza Svobodová, Jáchym Srb, Honza Zbrank a Standa „Sany“ Mitáč

Jordánsko 2017

Matěj Svojtka, Tereza Svobodová, Jáchym Srb, Petra Růžičková, Honza Zbrank a Standa „Sany“ Mitáč

Ofer Blutrach
Yalla Factor 8c+

Nezer Cave, Izrael

MASTER 9.7 TEFIX® ①

EN 892 / CE 1019

Oblíbený MASTER 9.7 s novou technologií TeFIX® se stal ještě bezpečnějším a odolnějším lanem, než jeho starší brácha. Permanentní spojení jádra a opletu znamená také nulový posun opletu a skvělou měkkost. Dostupný v atraktivním růžovém nebo tyrkysovém vzoru. Každý ti ho bude závidět!

TYRKYSOVÁ

RŮŽOVÁ

TENDON
tied to be free

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

představuje své mediální partnery:

www.lezec.cz

www.montana.cz

www.lideahory.cz

www.czech-press.cz

www.horyinfo.cz

HORY - SKÁLY - ADRENALIN

www.pohora.cz

www.svetoutdooru.cz